

MEME KANSERİ CERRAHİSİNDE FROZEN KESİTİNİN ROLÜ VE GÜVENİLİRLİĞİ

Uzm. Dr. Vahit ÖZMEN¹, Doç. Dr. Yavuz Bozfakioğlu¹, Prof. Dr. Altan İPLİKÇİ², Doç. Dr. Temel DAĞOĞLU¹, Doç. Dr. Uğur ÇEVİKBAŞ², Doç. Dr. Mustafa KEÇER¹

ÖZET: Bu çalışmada, kliniğimizde 1983-1986 yılları arasında meme tümörü tanısıyla 816 hastada yapılan frozen kesiti sonuçları incelendi. Lezyonlardan 469'u (% 57,5) selim, 327 si (% 40,1) habis olarak sonuçlandı. Hastaların 20 sindे (% 2,4) karar verilemeyerek parafin sonucu beklandı. Bunların 8'i (% 40) selim, 12 si (% 60) ise habis olarak değerlendirildi. Bu sonuçlardan, frozen kesiti tanıda % 97,6 oranda etkin olarak kabul edildi.

SUMMARY: *The role and limitations of frozen section in breast cancer surgery:* In this study, 816 cases of breast mass are reviewed, according to frozen section studies. 469 (% 57,5) of them were benign and 327 (% 40,1) malign; in 20 cases (% 2,4) there were no definite diagnosis and then more advanced histopathological studies were carried out. Among these 8 (% 40) were benign and 12 (% 69) malign. The over-all efficiency of frozen section is found to be 97,6 %.

GİRİŞ

Memedeki palpabil bir kitlenin frozen kesiti tanısı cerraha ameliyat sırasında karar verebilmesi için sürtürtlü ve çok yararlı bir araçtır.

Cok az oranda olguda ise, çok küçük lezyon veya alınan materyelin yetersiz olması sonucu frozen kesiti tanısında problemler ortaya çıkabilir ve tanı ertelenebilir (5). Bu çalışmada, meme kanseri tanısında frozen kesitinin rolü tespit edilmeye çalışılmıştır.

METOD VE MATERİYEL

Kliniğimizde 1983-1986 yılları arasında 816 hastaya meme tümörü tanısıyla frozen kesiti yapılmıştır. İşlem, piyesin makroskopik, olarak dikkatle incelenerek ince dilimler halinde kesilmesini takiben, şüpheli lezyonların bulunduğu bölgeler dondurularak % 95 lik alkolde tespit edildikten sonra Hematoxylen-Eosin ile boyanarak gerçekleştirildi. Kesitlerden arta kalan ve dondurulmamış olan dokular % 10 luk formaldehit solüsyonda tespit edilerek kalıcı parafin kasetleri hazırlandı. Bu preparatlar da Hematoxylen-Eosin ile boyandı.

SONUÇLAR

Çalışmanın sonuçları Tablo 1'de gösterilmiştir. Frozen kesiti yapılan 816 tümörün 469'u (% 57,5) selim, 327'si (% 40,1) ise habistir. Hastaların yaşı 13-81 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 48,5 tur. Kanserli hastaların yaşılarının 26-69 arasında değiştiği ve ortalamadan 47 yaş olduğu belirlenmiştir. 20 (% 2,4) hastada tanı güçlüğü nedeniyle parafin kesitlerin sonuçlarının beklenmesine karar verilmiştir. Bu hastaların 8 inde (% 40) selim, 12 sinde ise (% 60) habis tümör kesin tanısına varılmıştır. (Tablo 2). Diğer tüm vakaların parafin kesitlerinde ise yanlış negatif veya yanlış pozitif tanı saptanmamıştır. Frozen kesitinin % 97,5 olguda güvenilir, net bir sonuç verdiği belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Daha 19. yüzyılın başlarında, dokuların dondurularak, ince kesitler yapılması ve bunların histopatolojik incelemelerinin değerlendirilmesi yapılabiliyordu (1,2). Bu yöntem ancak çabuk tanıyi sağladı ve geçici tanı söz konusu olabileceği için, gene aynı yüzülin

* İstanbul Tip Fakültesi Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı, Çapa, Topkapı, İstanbul

** İstanbul Tip Fakültesi Patoloji Ana Bilim Dalı, Çapa, Topkapı, İstanbul

Tablo I. Memedeki kitlelerin Frozen kesit tanıları

Histolojik tanı	Frozen tanısı ve Parafin tanısı habis	Frozentanısı ve Parafin tanısı selim	TOPLAM
Habis	315	8 (parafin)	323
Selim	12 (parafin)	481	493
Toplam	327	489	816
	315		
Hassasiyet	327 X 100 = % 96,3		
	481		
Spesifiklik	489 X 100 = % 98,3		
	796		
Etkinlik	816 X 100 = % 97,5		

**Tablo II. Frozen kesit tanısı sırasında sorun çıkan memenin selim lezyonları
ve diğer morfolojik lezyonlar.**

1. Asağıdaki lezyonları kapsayan papiller oluşumlar	13 olguda
a. A tipik intraduktal papillom (benign)	
b. Erken intraduktal karsinom	
c. Subareolar papillomatozis	
2. Psodoinfiltratif örnek gösteren sklerozan adenozis	4 olguda
3. Florid adenozis ve kör duktal adenozis	2 olguda
4. Yağ nekrozu	1 olguda
Toplam	20 olgu

sonlarına doğru parafin kesit yöntemi geliştirilmiştir. Günümüzde, dondurulmuş ince kesitlerle çabuk ve süratli tanı konulabildiğinden, frozen kesiti tanı cerrahi kliniklerde sıkılıkla başvurulan bir araç olmaktadır (5,9). Kliniğimizin ve çalışma grubumuzun rutin uygulaması da, meme tümörlerinde, en küçük bir klinik habaset şüphesi karşısında ameliyathane şartlarında frozen tetkikine başvurmaktır.

Frozen kesiti tanısının rolü ve güvenilirlik sınırları değişik yazarlar tarafından etrafında incelenmiştir (3,4,9). Tüm araştırmacıların çalışmalarından çıkan sonuç, meme kanerinde frozen kesitinin % 90 dan fazla oranda yeterli ve doğru bir tanı sağladığıdır. Bu saptamaların işliğinde da, 1970 li yılların sonlarına doğru, önce biopsi sonra radikal girişim şeklindeki Zevreli yaklaşım, yerini tek bir seansta hem tanı hem de tedavi aşamasını çözmek olarak kabul edilen sisteme bırakmıştır (5,6,7,8). Bu seri de, gerek ilk anda elde edilen sonuç, gerekse parafin kesitleri ile doğrulanma açısından bu yayılmlara paralel sonuçlar sağlamıştır.

Bu çalışmanın amacı memedeki palpabl kitlelerin frozen kesitlerinin tanıdaki rolü ve güvenilirliğini saptamaktır. Frozen kesitte selim-habis ayrıca tanıda güçlük yaranan lezyonlar olarak her türlü papiller gelişimler, sklerozing adenozis'in bazı türleri, florid adenozis, atipik duktal ektaziler, yağ nekrozu ve in situ-lobüler kanserler sayılmaktadır (5,9). Serimizde papiller patern ön planda gelmiştir. Serimizde, frozen tanısının şüpheli olabileceği durumlar Tablo 2'de gösterilmiştir. Bu husus son derece önemli görünmektedir, zira yanlış pozitif hastayı gereksiz yere ağır bir psişik ve cerrahi travmaya maruz bırakırken, yanlış negatif sonuç ise yaşamını tehlikeye sokacaktır. Buna karşılık, biraz

temkinli davranışarak hastayı 24 veya 48 saat sonra ikinci bir girişime tabi tutmak ise ciddi bir zarar vermeyecektir. Bu kararı cerrah ve patoloğun birincisi kliniği, ikincisi ise dokuyu bilen uzmanlar olarak birlikte vermemeleri en doğru çözümüdür.

Sonuç olarak, frozen kesitte tanıda tereddüt varlığında daima lezyonun selim olabileceği yönüne yorum yapılmalı, tanı ertelenebilmi ve bu durum patoloğun gerekli olan bir temkinliliği olarak değerlendirilmelidir düşüncesindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Bauermeister, D.E.: The role and limitations of frozen section in breast cancer diagnosis. *Cancer* 46: 947-949 (1980)
2. Cancer statistics. *CA* 32:15-31 (1982)
3. Horn, R.C.: What can be expected of the surgical pathologist from frozen section examinations? *Surg Clin N Am* 42:443-454 (1962)
4. Jennings, E.R., Landers, J.W.: The use of frozen section in cancer diagnosis. *Surg Gynecol Obstet* 104:60-62 (1957)
5. Karpal, V.A.: The role and limitations of frozen section diagnosis of a palpable mass in the breast. *Surg Gynecol Obstet* 156:168-170 (1983)
6. Kinne, D.W., Morgolose, R.G.: Opinion/Response. *CA* 32:46-57 (1982)
7. Moxley, J.H., Durant, J.R., Fisher, B.: Special report. treatment of primary breast cancer. *N. Engl Med J* 301:340 (1979)
8. Moxley, J.H., Allegro, J.C., Henney, J.: Treatment of primary breast cancer. *JAMA* 244: 797-800 (1980)
9. Nakazawa, H.R.P., Lane, N., Lattes, R.: Frozen section experience in 3.000 cases. *Am J Clin Pathol* 49:41-51 (1968)

SONUÇLAR